

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΣΟΦΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

Evlogi Georgiev 103, Sofia 1504, Bulgaria,
tel.: (003592) 9447959, 9447790, fax: (003592) 9442868
e-mail: economy@grembassysofia.org

Ενημερωτικό δελτίο No. **5/ Μάιος 2007**

Για την πορεία της βουλγαρικής οικονομίας
και τις ελληνο-βουλγαρικές οικονομικές & εμπορικές σχέσεις

Η πορεία της Βουλγαρικής οικονομίας το πρώτο τρίμηνο του 2007

Η πορεία της Βουλγαρικής οικονομίας τους πρώτους μήνες μετά την ένταξη στην ΕΕ παρουσιάζει αφενός μεν μία συνέχιση της αναπτυξιακής ανόδου αλλά με παράλληλη επιμονή των διαρθρωτικού χαρακτήρα προβλημάτων.

Ειδικότερα η οικονομική ανάπτυξη το πρώτο τρίμηνο του 2007 αναμένεται ότι θα κυμανθεί μεταξύ 5,7 και 5,9%, προσδοκώντας την προσέγγιση του 6% για ολόκληρο το έτος. Αυτό προκύπτει από το ανεξάρτητο Κέντρο Οικονομικής Ανάπτυξης, η ανάλυση του οποίου δημοσιεύθηκε την Παρασκευή 4/5/2007. Το 2006 η οικονομική ανάπτυξη ανήλθε στο 6,1% ενώ το 2005 ήταν 6,5% και το 2004 ήταν 6,6% σύμφωνα με τα αναθεωρημένα στοιχεία του Εθνικού Στατιστικού Ινστιτούτου. Το 2006 η ανάπτυξη αποδόθηκε από το Κέντρο στην αυξημένη απασχόληση (περισσότεροι παραγωγικοί συντελεστές) και όχι από την βελτιωμένη παραγωγικότητα. Για τα επόμενα έτη (2008-9) αναμένεται μία βελτίωση της ανάπτυξης που θα οφείλεται στην επίδραση από την αναμενόμενη εισροή κοινοτικών πόρων. Η μελέτη του Κέντρου καταγράφει ανάκαμψη στην ταχύτητα αύξησης των εισαγωγών έναντι των εξαγωγών της χώρας, ύστερα από μία αναστροφή που είχε καταγραφεί στο διαρθρωτικό αυτό φαινόμενο το 2006. Επίσης στο δίμηνο Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου 2007 το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών αυξήθηκε κατά 3,4% του ΑΕΠ. Μόνο το 40% αυτού του ελλείμματος αντισταθμίζεται από τις άμεσες ξένες επενδύσεις. Για ολόκληρο το 2007 εκτιμάται ότι το έλλειμμα θα παραμείνει κάτω από το 18% του ΑΕΠ και ότι σε αρκετή έκταση θα αντισταθμισθεί από τις ΑΞΕ. Τα ίδια επίπεδα εκτιμάται ότι θα προσεγγίσει και για τα έτη 2008-9. Ο πληθωρισμός, ο δείκτης του οποίου αποτελεί και το μοναδικό μη επιτευχθέν ακόμη κριτήριο με βάση την Συνθήκη του Μάαστριχτ για την Βουλγαρία σε ετήσια βάση σημειώνει καθοδική πορεία. Η μελέτη του Κέντρου υποστηρίζει ότι οι φόβοι του μέσου Βούλγαρου για αύξηση των τιμών αμέσως μετά την είσοδο στην ΕΕ δεν επιβεβαιώθηκαν.

Σύνταξη Ενημερωτικού Δελτίου: Δρ. Δημήτρης Ζώμας
Σύμβουλος Οικ. & Εμπ. Υποθέσεων Α'
Τηλ: 00359 2 9444543
e-mail: dzomas@grembassysofia.org

Παράκληση: σε περίπτωση αναδημοσίευσης να αναφέρεται η πηγή

Επειδή εξάλλου δεν αναμένονται ουσιαστικές τροποποιήσεις των ρυθμιζόμενων τιμών (υπηρεσιών κοινωφελών οργανισμών και άλλα συναφή τιμολόγια) και των διεθνών τιμών (που επηρεάζουν το κόστος εισαγωγών), το ύψος του πληθωρισμού εκτιμάται σε 4,5% για ολόκληρο το 2007 [με τάση μείωσης τα επόμενα έτη].

Σε ότι αφορά στην ανεργία η καθοδική πορεία της φαίνεται ότι επιβραδύνθηκε. Η απασχόληση αυξάνεται ταχύτερα στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό.

Ειδικότερα σε ότι αφορά στο διαρθρωτικό πρόβλημα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών και σε συνάρτηση με την πρόβλεψη του Κέντρου Οικονομικής Ανάπτυξης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το ΔΝΤ αναθεώρησαν τις δικές τους προβλέψεις και αναμένουν έλλειμμα υψηλότερο από 16,0 % σε σχέση με το ΑΕΠ για το 2007. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε στις 7/5/2007 ότι η διεύρυνση του ελλείμματος αποδίδεται στον συνεχιζόμενο επαναπατρισμό κερδών των ξένων επενδυτών αλλά και στην αύξηση των εισαγωγών πολύ ταχύτερα από εκείνη των εξαγωγών. Έτσι το εμπορικό έλλειμμα αναμένεται ότι θα ξεπεράσει το 22% του ΑΕΠ το 2007 και το 2008, σύμφωνα με την Ευρ. Επιτροπή. Κατά συνέπεια το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών θα ανέλθει στο 16,6% το 2007 και στο 17,2% το 2008. η μεταβολή του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών τα τελευταία τρία χρόνια ήταν εντυπωσιακή. Τριπλασιάστηκε και από 5,5% το 2003 ανήλθε το 2006 στο 15,8%.

Την ίδια ημέρα το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο κάλεσε την Βουλγαρική Κυβέρνηση να ισχυροποιήσει την δημοσιονομική της πολιτική και να επιταχύνει τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις ώστε να ελαχιστοποιήσει τους κινδύνους που προκύπτουν από το διευρυμένο έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών. Σημειώνεται ότι η Βουλγαρία ολοκλήρωσε το πρόγραμμα με το ΔΝΤ με την καταβολή της τελευταίας δόσης της προς το Ταμείο την τελευταία εβδομάδα του Απριλίου – κίνηση που εκτιμάται από τους αναλυτές ότι σκοπεύει επίσης στην μείωση του ελλείμματος. Η ολοκλήρωση του προγράμματος – στο πλαίσιο προληπτικής συμφωνίας που ίσχυε από το 1996 – ανακοινώθηκε κατά την διάρκεια σεμιναρίου που συνδιοργάνωσαν στην Σόφια το ΔΝΤ και η Κεντρική Τράπεζα Βουλγαρίας.

Πάντως αμφότεροι, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το ΔΝΤ αποτιμούν την μακροοικονομική κατάσταση ως σταθερή. Η πρώτη εκτιμά επίσης ότι το ΑΕΠ το 2007 θα αυξηθεί κατά 6,1% χάριν και στην αναμενόμενη έναρξη εισροών κοινοτικών κονδυλίων, ενώ το ΔΝΤ προβλέπει ότι το ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά 6%, αποδίδοντας το 6,1% του 2006 περισσότερο στην αυξανόμενη εσωτερική παρά στην μάλλον σταθερή εξωτερική ζήτηση της βουλγαρικής οικονομίας.

Εξωτερικό χρέος της Βουλγαρίας

Σύμφωνα με την Εθνική Τράπεζα της Βουλγαρίας, το εξωτερικό χρέος της Βουλγαρίας ανήλθε σε 18,95 δισεκατομμύρια ευρώ στο τέλος του Φεβρουαρίου, ή 70,9% του ΑΕΠ. Το χρέος μειώθηκε κατά 3,7%, ή 721,1 εκατομμύρια ευρώ σε σχέση με τα τέλη του 2006. Το κυβερνητικό χρέος ανήλθε συνολικά στα 3,42 δισεκατομμύρια ευρώ (12,8% του ΑΕΠ) στο τέλος του Φεβρουαρίου, παρουσιάζοντας μείωση 240,6 εκατομμύρια ευρώ στους

πρώτους δύο μήνες του έτους. Τα εξωτερικά στοιχεία του παθητικού των εμπορικών τραπεζών (ιδιωτικό χρέος) ανήλθαν σε 3,26 δισεκατομμύρια ευρώ (12,2% του ΑΕΠ), παρουσιάζοντας μείωση κατά 3, 5% από την αρχή του 2007.

Επιτόκια

Τα επιτόκια στα μακροπρόθεσμα στεγαστικά δάνεια αυξήθηκαν κατά 1,73% τον Μάρτιο, σε σχέση με το προηγούμενο έτος και ανήλθαν στο 8,41%, σύμφωνα με στοιχεία της Εθνικής Τράπεζας της Βουλγαρίας.. Ο τόκος στα μακροπρόθεσμα καταναλωτικά δάνεια και άλλες πιστώσεις σε λέβα , εντούτοις, μειώθηκαν κατά 0,47% και 0,14% και ανήλθαν σε 9,90% και 12,45%, αντίστοιχα. Υπήρξε επίσης μια πτώση στο μέσο επιτόκιο στις μακροπρόθεσμες πιστώσεις σε ευρώ. Το επιτόκιο στη υπερανάληψη των καταθέσεων σε λέβα ανήλθε σε 14,50% και των καταθέσεων σε ευρώ ανήλθε σε 10,03%.

Τιμές κατοικιών

Οι τιμές κατοικιών στην Βουλγαρία αυξήθηκαν το πρώτο τρίμηνο 2007. Το ετήσιο ποσοστό αύξησης είναι το υψηλότερο για ενάμιση χρόνο σύμφωνα με στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας και ανήλθε σε 23% με μέση τιμή 988,2 λέβα /τ.μ. Στην πραγματικότητα οι μέσες τιμές έχουν τριπλασιαστεί στα τελευταία πέντε έτη. Για τα περισσότερα από τα περιφερειακά αστικά κέντρα οι τιμές έχουν αυξηθεί κατά 5% σε τριμηνιαία βάση ενώ σε δέκα πόλεις περισσότερο από 10%. Οι δύο ακριβότερες πόλεις - η Σόφια και η Βάρνα-κατέγραψαν τον ταχύτερο ρυθμό αύξησης των τιμών. Η Φιλιππούπολη είναι στην Πέμπτη θέση πίσω από τις πόλεις Ruse και Stara Zagora

Οι φυσικοί πόροι σε κίνδυνο

Οι φυσικοί πόροι της Βουλγαρίας είναι σε κίνδυνο, λόγω του ρυθμού κατασκευής στη χώρα. Διάφορες περιοχές που επρόκειτο να περιληφθούν στο ευρωπαϊκό περιβαλλοντικό δίκτυο Natura 2000 εξαιρέθηκαν λόγω του συμφέροντος των επενδυτών σύμφωνα με το γερμανικό περιοδικό Eurasische Magazin. Η κα Yordanka Dineva από το βουλγαρικό ίδρυμα βιοποικιλότητας δήλωσε ότι ο αποκλεισμός όλων των εδαφών προέκυψε από οικονομικά συμφέροντα. Ο τομέας της κατασκευής ακμάζει στις παράκτιες περιοχές της Βουλγαρίας και στα βουνά. Το γεγονός ότι διάφορα επενδυτικά προγράμματα παραβιάζουν τη νομοθεσία της Βουλγαρίας δεν ενοχλεί τις τοπικές αρχές σύμφωνα με το ανωτέρω περιοδικό. Οι επενδυτές χρησιμοποίησαν την παραπληροφόρηση για να χειραγωγήσουν τους τοπικούς πληθυσμούς ενάντια στο Natura 2000.

Έκθεση παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας

Η Βουλγαρία κατέχει για το 2007 την 41^η όσον αφορά στη διεθνή ανταγωνιστικότητα σύμφωνα με την ετήσια έκθεση παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας.

Η χώρα παρουσιάζεται στην εν λόγω ετήσια έκθεση για δεύτερη φορά. Η Βουλγαρία ξεπέρασε στην κατάταξη την Ιταλία, τη Ρουμανία, την Ουκρανία, τη Τουρκία, τη Πολωνία και τη Κροατία.

Συνολικά 55 χώρες περιλήφθηκαν στην έκθεση παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας του International Institute for Management Development η οποία δημοσιεύεται από το 1989.

Η ανεργία σε μείωση

Η ανεργία στη Βουλγαρία έφθασε στο κατώτερο σημείο τον Απρίλιο σύμφωνα με την Υπουργό Εργασίας της Βουλγαρίας, κα. Maslarova. Ο αριθμός των άνεργων Βουλγάρων έχει μειωθεί κατά 20.000 σε σχέση με τον Μάρτιο.

Τα επίσημα στοιχεία δείχνουν ότι η ανεργία μειώθηκε στο 8,37%. «Αυτό είναι το μέσο επίπεδο ανεργίας στην ΕΕ,» σχολίασε η κα Maslarova. Η Υπουργός κάλεσε τις τοπικές αρχές, τις επιχειρήσεις και τους πολίτες να παρακολουθήσουν στενά όλα τα προγράμματα της ΕΕ και του Υπουργείου Εργασίας που συνδέονται με τα κοινωνικά ταμεία και το ανθρώπινο δυναμικό

Το εμπορικό έλλειμμα τον Φεβρουάριο 2007

Σύμφωνα με την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Βουλγαρίας, τον Φεβρουάριο του 2007, το εμπορικό έλλειμμα ήταν 895,2 εκ. λέβα έναντι 922,5 εκ. λέβα τον Φεβρουάριο 2006 (1 ευρώ=1,95 λέβα).

Οι εξαγωγές τον Φεβρουάριο ανήλθαν σε 3,45 δισεκ. λέβα έναντι 3,32 δισεκ. λέβα ένα έτος πριν. Οι εισαγωγές (FOB) ανήλθαν σε 5,27 δισεκ. λέβα ενώ τον Φεβρουάριο του 2006 ήταν 4,52 δισεκ. λέβα.

Οι εξαγωγές πρώτων υλών, αποκλείοντας τα καύσιμα, παρουσίασαν την υψηλότερη αύξηση – 85,5 εκ. λέβα – σημειώνοντας αύξηση 49,7% σε ετήσια βάση φθάνοντας τα 257,6 εκ. λέβα.

Τα ορυκτά καύσιμα, πετρέλαια και τα παρόμοια προϊόντα παρουσίασαν μείωση των εξαγωγών κατά 58,3% και ανήλθαν στα 232,9 εκ. λέβα.

Οι εισαγωγές CIF, που περιλαμβάνουν την ασφάλεια και την μεταφορά, ήταν 15,9% υψηλότερες απ'ότι τους πρώτους δύο μήνες του 2006. Οι εισαγωγές των μη αλκοολούχων ποτών, των οινοπνευματωδών ποτών και των προϊόντων καπνού αυξήθηκαν σχεδόν τέσσερις φορές φθάνοντας στα 49 εκ. λέβα.

Οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είχαν το μεγαλύτερο μερίδιο στις εξαγωγές και τις εισαγωγές της Βουλγαρίας, 2,3 δισεκ. λέβα και 3,34 δισεκ. λέβα αντίστοιχα.

Δημιουργία μεσαίας τάξης στην Βουλγαρία

Θα διαρκέσουν τουλάχιστον 15 έτη σκληρής εργασίας για να προκύψει στη Βουλγαρία μια μεσαία τάξη που να είναι συγκρίσιμη με τα πρότυπα της ΕΕ, σύμφωνα με τον κ. Cholakov, Πρόεδρο του National Crafts Chamber σε ομιλία του κατά την διάρκεια της έβδομης ετήσιας συνεδρίασης της συμβουλευτικής επιτροπής του Γραφείου για την υποστήριξη της μεσαίας τάξης στα Βαλκάνια (Bureau for Supporting the Middle Class in the Balkans).

Η Βουλγαρία είναι μέλος της ΕΕ αλλά δεν έχει μεσαία τάξη επειδή δεν πληροί τα πρότυπα της ΕΕ όσον αφορά τον χαρακτήρα της τάξης αυτής.

Ο πρεσβευτής της Γερμανίας κ. Geier σημείωσε ότι η οικονομική ισχύς και το μέλλον της Βουλγαρίας εξαρτώνται από τη μεσαία τάξη.

Σύμφωνα με τον αναπληρωτή προϊστάμενο της Bulgarian Industrial Association κ. Shivarov, το γεγονός ότι προϋπόθεση για την οικοδόμηση μιας μεσαίας τάξης αποτελεί η ύπαρξη μικρού και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων, αυτό δεν είναι αρκετό για την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της βουλγαρικής οικονομίας. Επίσης ο κ. Shivarov τόνισε πως είναι απαραίτητο να δοθούν κίνητρα ώστε οι στρατηγικοί επενδυτές να χρησιμοποιήσουν Βούλγαρους υπεργολάβους και ότι η εγχώρια βιομηχανία χρειάζεται σταθεροποίηση. Η βιομηχανική ανάπτυξη θα βοηθούσε έτσι την χώρα να αντιστρέψει το έλλειμμα εξωτερικού εμπορίου.

Έρευνα για τις καταναλωτικές δυνατότητες των νοικοκυριών

Σύμφωνα με έρευνα της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Βουλγαρίας, αναφορικά με τις καταναλωτικές δυνατότητες των νοικοκυριών, σχεδόν 72% των ερωτηθέντων δήλωσαν ότι ήταν αρκετά απίθανο να αγοράσουν αυτοκίνητο στα επόμενα δύο έτη και περισσότερο από 85% δεν προγραμματίζουν να αγοράσουν ή να χτίσουν έναν νέο σπίτι κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου.

Ελαφρώς πάνω από 62% δήλωσαν ότι είναι απίθανο να ανακαινίσουν τα σπίτια τους στους επόμενους δώδεκα μήνες. Σύμφωνα με το 35,6% των ερωτηθέντων, οι τιμές των καταναλωτικών προϊόντων είναι πολύ υψηλότερος από πέρυσι. Το 45,3% είναι απαισιόδοξοι όσον αφορά στην μείωση των τιμών στους επόμενους 12 μήνες. Σχεδόν το 5,8% δεν αναμένει οποιεσδήποτε αλλαγές στην οικονομική κατάσταση στην οικογένειά τους κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου.

Περισσότεροι από 42% των ερωτηθέντων υποστηρίζουν ότι η παρούσα οικονομική κατάσταση δεν ευνοεί την αποταμίευση. Περίπου 66% θεωρούν ότι η κατάσταση δεν θα αλλάξει στους επόμενους 12 μήνες.

Τον Απρίλιο 2007 ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης αυξήθηκε κατά 7,8% σε σχέση με το επίπεδο Ιανουαρίου. Η αύξηση είναι 9,1% για τους κατοίκους των πόλεων και 5,4% για τους κατοίκους αγροτικών περιοχών.

Τον Απρίλιο η συνολική αξιολόγηση της ισορροπίας του οικιακού προϋπολογισμού επίσης βελτιώθηκε (κατά 4,2%), βελτίωση που είναι αισθητή εντονότερα μεταξύ του αγροτικού πληθυσμού.

Υπήρξε μείωση στο ποσοστό εκείνων που δηλώνουν χρεωμένοι (κατά 2%) και εκείνων που δηλώνουν πως κατορθώνουν να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες τους (κατά 2,1%), ενώ το μερίδιο εκείνων που αποταμιεύουν λίγα χρήματα αυξήθηκε κατά 3,7%.

Σε σύγκριση με τις απόψεις που εκφράστηκαν τρεις μήνες νωρίτερα, η έρευνα του Απριλίου κατέγραψε επίσης μια βελτίωση όσον αφορά στην αξιολόγηση της γενικής οικονομικής κατάστασης στη χώρα τόσο σχετικά με την παρούσα εξέλιξη της οικονομικής κατάστασης όσο και σχετικά με την προοπτική της για τους επόμενους 12 μήνες.

ΒΑΣΙΚΑ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Δείκτης	2002	2003	2004	2005	2006
ΑΕΠ σε δισεκ. €	16,5	17,7	19,6	21,4	25,1
ΑΕΠ κατά κεφαλήν €	2.101	2.249	2.515	2.771	3.250
Αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ, %	4,9	4,5	5,7	5,5	6,1
Βιομηχανική παραγωγή, %	4,6	15	17,1	6,7	5,9
Μέσος ετήσιος πληθωρισμός	5,8	2,3	6,1	6,0	7,4
Ετήσια ανεργία	17,8	13,7	12,2	10,7	9,1
Εισαγωγές σε δισεκ. €	8,4	9,6	11,6	14,7	18,4
Εξαγωγές σε δισεκ. €	6,1	6,7	8	9,5	12,0
Άμεσες Ξένες Επενδύσεις σε εκατ. €	980	1850,5	2.727,5	2.326,0	4.015,0
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών σε εκατ. €	-402,5	-972,3	-1.306,9	-2.621,9	-3.977,9
Μέσος μηνιαίος μικτός μισθός σε €	132	140	149	164	182
Επιτόκιο μακροχρόνιου δανεισμού %	14,24	13,45	12,73	10,91	9,65
Επιτόκιο βραχυχρόνιου δανεισμού %	9,71	9,04	9,04	8,67	8,82
Επιτόκιο καταθέσεων	2,99	3,12	3,16	3,25	3,47
Εξωτερικό Χρέος σε δισεκατ. €	10,8	10,6	12,6	15,1	19,7
Ισοτιμία Βουλγαρικού Λέβα προς €	1,95583	1,95583	1,95583	1,95583	1,95583

Το εμπορικό έλλειμμα την περίοδο Ιανουαρίου – Μαρτίου 2007

Το εμπορικό έλλειμμα της Βουλγαρίας την περίοδο Ιανουαρίου - Μαρτίου με τα κράτη εκτός αυτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανήλθε στα 1,4 δισεκ. λέβα σύμφωνα με προκαταρκτικές εκτιμήσεις της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της χώρας.

Οι εξαγωγές στην περίοδο Ιανουαρίου - Μαρτίου προς τα κράτη εκτός αυτών της ΕΕ ανήλθαν στα 1,9 δισεκ. λέβα και οι εισαγωγές στα 3,5 δισεκ. λέβα..

Οι εξαγωγές προς την ΕΕ ήταν 3,6 δισεκ. λέβα ενώ οι εισαγωγές 5,1 δισεκ. λέβα.

Το εμπορικό έλλειμμα της Βουλγαρίας για την ανωτέρω περίοδο έφθασε στα συνολικά στα 2,9 δισεκ. λέβα καθώς οι εξαγωγές της χώρας ανήλθαν στα 5,5 δισεκ. λέβα και οι εισαγωγές στα 8,5 δισεκ. λέβα.

Πληθωρισμός τον Απρίλιο

Σύμφωνα με στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Βουλγαρίας ο πληθωρισμός τον Απρίλιο σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα έφθασε στο 0,5%.

Από την αρχή του έτους ο πληθωρισμός έφθασε στο 2,3% και το επίπεδο Απριλίου 2007 έναντι του πληθωρισμού Απριλίου 2006 είναι 4,2%.

Οι τιμές των τροφίμων ανέβηκαν κατά 0,5% τον Απρίλιο, τα προϊόντα εκτός των τροφίμων 0,4% και οι υπηρεσίες έγιναν 0,5%.

Οι τιμές των αυγών αυξήθηκαν κατά 3,8%, τα φρούτα κατά 5,7% ενώ το χοιρινό κρέας μειώθηκε κατά 2%.

Το κρασί και η μπύρα παρουσίασαν αύξηση 0,2% και 1,7% αντίστοιχα.

Οι τιμές φυσικού αερίου μειώθηκαν κατά 4%, των επίπλων κατά 0,3% και οι τιμές προσωπικών υπολογιστών μειώθηκαν κατά 2,5%.

ΤΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΣΤΗΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

1. Η Βουλγαρία βιώνει εντυπωσιακή ανάπτυξη του λιανικού εμπορίου το τελευταίο διάστημα, με ξένες επιχειρήσεις να εισέρχονται στην αγορά και να ανταγωνίζονται τις ήδη ισχυροποιούμενες εγχώριες εταιρείες. Η αγοραστική κουλτούρα της χώρας μεταβάλλεται καθώς το ανταγωνιστικό και ταχέως μεταβαλλόμενο επιχειρηματικό περιβάλλον ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις του κλάδου να προσφέρουν διαφορετικές μορφές λιανικού εμπορίου. Η αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος και η υψηλή εσωτερική ζήτηση έχουν επιταχύνει την δημιουργία μεγάλων εμπορικών κέντρων (malls), μικρών αγορών λιανικών πωλήσεων και υπεραγορών εκτός πόλεων. Οι ξένες επιχειρήσεις προσελκύονται στην Βουλγαρία από την ταχύτητα αύξησης του διαθέσιμου εισοδήματος, παρά την χαμηλή βάση εκκίνησης του.

2. Οι παραπάνω διαπιστώσεις επιβεβαιώνονται από την καταγραφή των πλέον πρόσφατων επιχειρηματικών σχεδίων που έγιναν γνωστά από μεγάλες επιχειρήσεις του κλάδου λιανικών πωλήσεων. Η γερμανική εκπαιδευτική αλυσίδα Plus, μέλος του Ομίλου Tengelmann, ανακοίνωσε ότι πρόκειται να λειτουργήσουν στην Βουλγαρία τα πρώτα καταστήματά της το πρώτο τρίμηνο του 2008, με μεγάλο επενδυτικό στόχο (διψήφιο μέγεθος εκατ. € που θα επενδυθούν). Η εν λόγω εταιρεία ακολούθησε τις επίσης γερμανική Kaufland και την λιθουανική VP Market, οι οποίες έχουν ήδη εισέλθει ή ανακοινώσει ότι θα εισέλθουν στην βουλγαρική αγορά. Στην εγχώρια αγορά παρόντες είναι ήδη οι γερμανικές METRO, HIT, BILLA και η τουρκική RAMSTORE, η οποία όμως φαίνεται ότι συρρικνώνεται με σκοπό την διακοπή της λειτουργίας της. Κατά

καιρούς έχει γίνει αναφορά στο ενδιαφέρον και άλλων μεγάλων επιχειρήσεων του κλάδου, όπως η γαλλική Carrefour και η γερμανική Lidl, οι οποίες μέχρι τώρα ενδιαφέρονταν περισσότερο για τις γειτονικές (από τις νέες) αγορές όπως η Ρουμανία, αφού το μέγεθος της βουλγαρικής λειτουργούσε αναβλητικά. Ακόμη και επιχειρήσεις από άλλες βαλκανικές χώρες βλέπουν στην Βουλγαρία ευκαιρίες επέκτασης, όπως η σερβική αλυσίδα Delta M, η οποία περιέλαβε την Βουλγαρία στα σχέδια επέκτασής της στα Βαλκάνια ύψους 388 εκατ. δολαρίων όπως ανακοινώθηκε πρόσφατα. Για την εν λόγω επιχείρηση δεν έχει ξεκαθαρίσει ο τρόπος εισόδου, εάν δηλ. θα πραγματοποιήσει νέες επενδύσεις ή θα προτιμήσει την εξαγορά υπάρχουσας αλυσίδας. Πάντως η Delta M σχεδιάζει να επεκτείνει τις δραστηριότητές της στα Βαλκάνια με στόχο ένα 10-15% των αγορών και να το προσθέσει στο 25% της σερβικής αγοράς που ήδη κατέχει.

3. Εκτός των ξένων επιχειρήσεων και οι Βουλγαρικές του κλάδου έχουν ανακοινώσει σχέδια επέκτασης. Η αλυσίδα Piccadilly ανακοίνωσε ότι μέχρι το τέλος του 2008 θα ξεκινήσουν την λειτουργία τους ακόμη 10 νέα καταστήματα επιπλέον των 6 ήδη λειτουργούντων στην Σόφια, την Βάρνα και το Βέλικο Τέρνοβο. Η επιτυχία της βουλγαρικής αυτής αλυσίδας είναι χαρακτηριστική ιδιαίτερα μετά την εντυπωσιακή της είσοδο στην αγορά της πρωτεύουσας όπου κατάφερε να αποκτήσει τα δύο καταστήματά της στα δύο πρόσφατα (από ενός έτους) λειτουργούντα εμπορικά κέντρα της Σόφιας. Το 20% της εν λόγω αλυσίδας ανήκει στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης, η οποία μέχρι τώρα ήταν και η μοναδική χρηματοδότης της. Μετά την εξαιρετικά επιτυχημένη είσοδο στην αγορά της Σόφιας (έδρα της εταιρείας είναι στη Βάρνα) οι τράπεζες της χώρας έχουν αρχίσει τις προσφορές τους για την χρηματοδότησή της. Άλλη μία βουλγαρική αλυσίδα, η CBA, με 10 σουπερμάρκετς επίσης στο Βέλικο Τέρνοβο, Γκάμπροβο και Ρούσσε ανακοίνωσε ότι σχεδιάζει την επέκτασή της με ρυθμό 4-8 καταστημάτων ετησίως. Σημειώνεται ότι η εν λόγω επιχείρηση είναι πολυμετοχική εταιρεία 170 μικροιδιοκτητών καταστημάτων λιανικής και χονδρικής πωλήσεως.

4. Εντυπωσιακή είναι εξάλλου η πορεία των εν λειτουργία τριών εμπορικών κέντρων της Σόφιας, η οποία έχει ωθήσει στην ανακοίνωση και άλλων αν και ρεαλιστές αναλυτές της αγοράς διερωτώνται εάν υπάρχει επαρκής χώρος και για άλλα. Εδώ και ένα χρόνο λειτουργούν στην Σόφια 3 εμπορικά κέντρα (City Center Sofia, The Mall of Sofia, Sofia Sky Center). Χαρακτηριστικό της καλής πορείας τους είναι το γεγονός ότι αν και τα ενοίκια είναι ιδιαίτερα υψηλά – και οι εν γένει όροι ενοικίασης μάλλον επαχθείς και άκρως ασυνήθιστοι για τα μέχρι τώρα κρατούντα στην εγχώρια αγορά – εν τούτοις υπάρχει πλήρης κάλυψη των διαθέσιμων χώρων τους και μάλιστα έχουν δημιουργηθεί και οιονεί «λίστες αναμονής» για νέους ενδιαφερόμενους να εισέλθουν σε αυτά. Αποτέλεσμα αυτής της επιτυχίας είναι η ανακοίνωση για την κατασκευή άλλων 10 (!) εμπορικών κέντρων στην πρωτεύουσα και αρκετών ακόμη στην επαρχία. Ειδικοί της αγοράς αναμένουν ότι εντός των αμέσως επόμενων ετών, κάθε πόλη της Βουλγαρίας με πληθυσμό 100.000 κατοίκων θα διαθέτει ένα εμπορικό κέντρο, οδηγώντας παράλληλα πολλούς σε προβληματισμό τόσο για την βιωσιμότητα αυτών ακριβώς των κέντρων όσο και στην επίπτωσή τους στην λειτουργία του εκτός αυτών εμπορίου. Σε φάση κατασκευής βρίσκονται ήδη το εμπορικό κέντρο στην Στάρα Ζαγόρα του οποίου η επένδυση θα ανέλθει στα 26 εκατ. € (από την Βουλγαρική εταιρεία Alexandra Group) και εκείνο στην

Βάρνα του Κατασκευαστικού Ομίλου Orchid Developments με το εντυπωσιακό ύψος επένδυσης των 130 εκατ. € .

5. Σε ότι αφορά σε ελληνικά σχέδια αυτά αφορούν σε αντίστοιχη ανάπτυξη εμπορικών κέντρων από την Lamda Developments και τον όμιλο Danaos Developments στην περιοχή της Σόφιας και των περιχώρων της.

6. Ειδικότερα σε σχέση με την εξέλιξη της αγοράς των λιανικών πωλήσεων παραθέτουμε στοιχεία χρήσιμα για τους ενδιαφερόμενους. Στις μεγάλες πόλεις της χώρας (Σόφια, Φιλιππούπολη, Βάρνα, Μπουργκάς και Ρούσσε) πραγματοποιούνται περίπου το 70% των λιανικών πωλήσεων. [Εξάλλου το 71% του εκ 7,7 εκατ. κατοίκων πληθυσμού της χώρας συνιστά αστικό πληθυσμό]. Οι συνολικές λιανικές πωλήσεις το 2005 στην Βουλγαρία ανήλθαν σε 6,1 δισεκ € ενώ για το 2006 εκτιμάται ότι ανήλθαν στα 6,3%. Η πρόβλεψη για τα επόμενα έτη κάνει λόγο για συνολικές λιανικές πωλήσεις 6,7 δισεκ € το 2007, 7,1 δισεκ € για το 2008, 7,5 δισεκ € για το 2009 και 7,9 δισεκ € για το 2010. Πιο αναλυτικά και σύμφωνα με επίσημες πηγές αλλά και στοιχεία που προέρχονται από επαγγελματικές οργανώσεις, οι συνολικές λιανικές πωλήσεις στην Βουλγαρία κατανέμονται μεταξύ ειδών παντοπωλείου και μη σε μία αναλογία 49%-51%. Εξ αυτών οι στεγασμένες πωλήσεις αντιπροσωπεύουν το 99% του συνόλου με συνολική ανάπτυξη 48% ενώ οι υπαίθριες παρουσιάζουν ανάπτυξη 120%. Πιο συγκεκριμένα οι λιανικές πωλήσεις ειδών παντοπωλείου οι οποίες το 2005 ανήλθαν σε 3 δισεκ € παρουσίασαν αύξηση 28% τα τελευταία 5 χρόνια και καλύπτουν το 49% της αγοράς, με ιδιαίτερο δυναμισμό να παρουσιάζουν τα σούπερ μάρκετς και τα υπερμάρκετς. Οι πωλήσεις ειδών μη-παντοπωλείου ανήλθαν το 2005 στα 3,1 δισεκ € καταγράφοντας αύξηση 74% τα 5 τελευταία χρόνια και καταλαμβάνοντας το 51% των συνολικών λιανικών πωλήσεων. Οι μεγαλύτερες από αυτές πραγματοποιούνται τα Χριστούγεννα και εν γένει στο τέλος του έτους.

7. Οι προβλέψεις για την πορεία των λιανικών πωλήσεων κάνουν λόγο για αύξησή τους κατά 51% μέχρι το 2010 (σε σχέση με το 2005). Οι λόγοι για την μεγάλη αυτή αύξηση εντοπίζονται στην μεταβολή του καταναλωτικού προτύπου που ευνοεί τις λιανικές πωλήσεις τόσο αγαθών όσο και υπηρεσιών, μέσω των νέων μορφών καταστημάτων, εμπορικών επωνυμιών και πιστωτικών διευκολύνσεων, σε συνδυασμό και με προσφορές, εκπτώσεις, leasing κλπ. Σημαντική παράμετρο συνιστά επίσης η αύξηση του αριθμού των καταστημάτων. Ενώ το 2006 υπήρχαν 40.834 παντοπωλεία, 322 σούπερμάρκετς και 16 υπερμάρκετς, το 2010 εκτιμάται ότι θα υπάρχουν 38.540 παντοπωλεία, 383 σούπερμάρκετς και 31 υπερμάρκετς. Εξάλλου οι αλυσίδες εκπωτικών καταστημάτων θα αυξηθούν από 55 το 2006 σε 161 το 2010. Τέλος οι πωλήσεις ειδών μη-παντοπωλείου αναμένεται ότι θα αυξηθούν κατά 37% (2005-2010) και θα προσεγγίσουν τα 4,3 δισεκ € το 2010. Τέλος εκτιμάται ότι το 2008 θα υπάρχουν στην Βουλγαρία: 35 υπερμάρκετς του Swartz Group και 8 του Hit, 130 σούπερμάρκετς του VP Market, 43 του Rewe, 32 του Fantastiko, 25 του Piccadilly και 5 του Migros Turk. Σε αυτά πρέπει να προστεθούν 30 εκπωτικά καταστήματα του Rewe και 25 του Ομίλου Tengelman, ενώ το Cash&Carry METRO θα έχει 10 μονάδες. Οι ειδικοί του κλάδου προσθέτουν στα ανωτέρω και τα μικρά καταστήματα λιανικής των αλυσίδων σταθμών καυσίμων, ήτοι 450 της Petrol AD, 155 της Lukoil, 100 της Shell, 90 της OMV και 60 των ΕΚΟΕΛΔΑ.